

[K. B. Andersen.]

Jeg vil gerne til sidst sige, at mit parti har den mest ubetingede tillid til den højtærede minister, til hans vilje og evne til at tage fat på de problemer, lærermangelen fører med sig. Når vi maser på og maser hårdt på, er det, fordi der nu må gøres noget effektivt ved problemet. Der er vrede og utålmodighed mange steder, og vreden og utålmodigheden vil vokse, efterhånden som tiden går, uden at en virkelig lysning spores. Den højtærede minister kan ikke trylle tusinder af lærere frem, men vi må heller ikke bedrage os selv og befolkningen ved at trylle alvoren i problemet væk. Jeg ser med forventning hen til en senere redøgørelse fra den højtærede minister om effektive skridt til løsning af lærermangelen på lidt længere sigt. Alle de andre uddannelsesmilliarder, som vi taler så meget om, svæver i luften, hvis grunden, folkeskoleuddannelsen, ikke er i orden. Hverken den højtærede minister eller det høje ting kan tåle en forværrelse eller blot status quo i dette spørgsmål. Hele skoleudbygningen på den nye lovs grund bringes i fare, hvis der ikke snart sker en bedring i situationen. Men først og sidst: vi skylder de børn, der stadig må vente forgæves på stabile skoleforhold, en løsning. Dette århundrede er ofte blevet betegnet som barnets århundrede; vi er ved at gøre det til lærermangelens århundrede. Med det foreliggende lovforslag får den højtærede minister en øjeblikkelig hjælp, men det må alene ses som det, det er: et lille skridt på vejen.

Sinnbeck: Må jeg sige til det ærede medlem hr. K. B. Andersen, at jeg udmærket forstår hans kritik af lærerbehovsudvalget, men jeg synes ikke, man i denne forbindelse skal glemme, at ansvaret i betydelig grad til enhver tid må hvile på den minister, der i øjeblikket har embedet. Jeg kunne ved første behandling nævne, at daværende undervisningsminister, den nuværende højtærede kulturminister, hr. Bomholt i 1955 sagde, at medlemmerne af det høje ting jo godt vidste, at lærermangelproblemet var kortsigtet. Det var det ikke, og derfor mener jeg, at det ansvar, der skal placeres, skal placeres væsentligt bredere, end det ærede medlem hr. K. B. Andersen gjorde det.

Der har i det nedsatte udvalg, i hvert fald lige til for kort tid siden, været enighed om, at lærermangelen er så påtrængende, at der omgående måtte gribes ind. Derfor har udvalget for så vidt været i tidnød. Der har i den korte tid, der har været til rådighed, været ført omfattende drøftelser, også vedrørende muligheder, som blev nævnt ved første behandling, men som ikke var indbefattet i den højtærede undervisningsministers lovforslag. Vi har imidlertid også fra mit partis side måttet erkende, at lærermangelen er så alvorlig og så påtrængende i øjeblikket, at man måtte give den højtærede minister de bemyndigelser, han bad om, bemyndigelse til rationering af lærerantallet ved de enkelte skoler, bemyndigelse til fastsættelse af højere klassekvotienter end forudsat i skoleloven af 1958 og endvidere bemyndigelse til fastsættelse af et højeste timeantal. Som vi allerede har hørt, ønsker den højtærede minister ikke i første omgang at bruge denne bemyndigelse, men vil først se, hvorledes de andre foranstaltninger virker.

Efter de oplysninger, som den højtærede minister har givet udvalget, skulle man kunne vente, at det foreliggende lovforslag ikke får konsekvenser i negativ retning for landsbyskolen eller for en række købstadskoler, hvorimod man må formode, at skolerne i de større byer og i hovedstadsområdet vil komme ud for begrænsninger, som absolut må siges at ville virke højt generende. Vi er fuldt klar over, at adskilligt kan klares ved, at de ansatte lærere læser flere overtimer, men dette er jo på længere sigt absolut ikke nogen tilfredsstillende løsning, og jeg mener, at denne ene kendsgerning i høj grad viser, i hvor udpræget grad lovforslaget er en nødforanstaltning.

Der kan være grund til at spørge, om nu de foranstaltninger, som er indeholdt i lovforslaget, er blot nogenlunde tilstrækkelige. Jeg mener, man kan fastslå, at det er de ikke. Efter de foreliggende oplysninger kan man forvente, at dette lovforslag vil nedbringe lærermangelen med mellem 1 000 og 2 000 lærere, men da lærermangelen efter den sidste opgørelse, hvis man skal være meget beskedent, i hvert fald ligger mellem 4 000 og 5 000 embeder, må man sige, at den løsning, vi kan gå til og kan klare i